

(1)

ግብጽ አረብ ሪፐብሊክ ጁማዳ ኡላ 27/1443 ሂ.
የአውቃፍ ሚኒስቴር ዲሴምበር 31/2021 ግ.

የጊዜያትን አጋጣሚ መጠቀምና እነሱን የማስመለጥ አደጋ

ምስጋና ሁሉ በተከበረው መጽሐፉ

{وَالْعَصْرُ * إِنَّ الْإِنْسَانَ لَقِيْ خُسْرًا ۖ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ}

ለአለው ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። የአንቀጹዋ ትርጉም፡

(በጊዜያቱ እምላለሁ። ሰው ሁሉ በእርግጥ በከሳራ ውስጥ ነው። እነዚያ ያመኑትና መልካሞችን የሠሩት፣ በእውነትም አደራ የተባባሉት፣ በመታገስም አደራ የተባባሉት ብቻ ሲቀሩ።)

አጋር የሌለው ብቸኛ አላህ እንጅ የሚገዙት አምላክ እንደሌለ እመስክራለሁ። ሰይዳችንና ነብያችን ሙሐመድ የእሱ ባሪያና መልእክተኛ በመሆናቸውም እመስክራለሁ። ጌታዬ ሆይ! የምህረት እዝነትህን፣ ሰላምህንና በረከትህን በርሳቸው፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና እስከ እለተ ቁያማ ድረስ በመልካሙ መንገድ ለተከተሏቸው አውርድ።

ከዚህም በመቀጠል

ጊዜ በሰው ልጅ ሕይወት በጣም ልዩ ትኩረት ሊሰጠው የሚገባ፣ ድንቅና ከፍተኛ እሴት ያለው ነገር ነው። እሱም አላህ (ዐ.ወ.) ለኛ ከቸራቸው ተድላዎች እጅግ ታላቁ ነው። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

(2)

{ وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبِينَ وَسَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ * وَآتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا. }

(ፀሐይንና ጨረቃንም ዘወትር ኼያጆች ሲኾኑ ለእናንተ የገራ ሌሊትንና ቀንንም ለእናንተ የገራላችሁ ነው። ከለመናችሁትም ሁሉ የሰጣችሁ ነው። የአላህንም ጻጋ ብትቆጥሩ አትዘልቋትም።)

ቅዱስ ቁርአንን ጠለቅ ብሎ የሚመራመር ሰው ለጊዜ ከፍተኛ ትኩረት የሰጠ መሆኑን በቀላሉ ሊገነዘብ ይችላል። ስድስት የሚሆኑት የቅዱስ ቁርአን መጻሕፍት በተለያዩ ጊዜያቶች ተሰይመዋል። እነሱም የጎህ፣ የሌሊት፣ የረፋድና የጊዜ ምጻራፍት ናቸው። አላህ (ሱ.ወ.) በበርካታ ቦታዎች የማለ መሆኑም ይታወሳል። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

{ وَالْقَجْرِ * وَيَالِ عَثِيرٍ * وَالشَّقْعِ وَالْوَتْرِ }

(በጎህ እምላለሁ። በዐሥር ሌሊቶችም። በጥንዱም በነጠላውም።) እንዲሁም እንድህ ይላል፡

{ وَالضُّحَى * وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى }

(በረፋዱ እምላለሁ። በሌሊቱም ጸጥ ባለ ጊዜ፤) እንድህም ይላል፡

{ وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ }

(በንጋቱም ባበራ ጊዜ።) በሌላም አንቀጽ እንድህ ይላል፡

{ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى * وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى }

(በሌሊቱ እምላለሁ (በጨለማው) በሚሸፍን ጊዜ። በቀኑም፤ በተገለጸ ጊዜ።)

(3)

ቅዱስ ቁርኣን ለጊዜ እንደዚህ ልዩ ትኩረት መስጠቱ ለጊዜ ያለውን አስፈላጊነትና ለራስ፣ ለማህበረሰቡና ለሀገር ጠቃሚ በሆኑ በጎ ሥራዎች የጊዜያትን መልካም አጋጣሚ መጠቅም ግዴታ መሆኑን ያንጸባርቃል። አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል፡

{فَاسْتَيْقُوا وَارْحَمُوا}

(ወደ መልካም ሥራዎችም ተሸቀዳደሙ።) ነብያችን (ሶ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (አምስት ነገሮችን ከአምስት ነገሮች በፊት ተጠቀም። ወጣነትህን ከእርጅናህ በፊት፣ ጤንነትህን ከህመምህ በፊት፣ ባለጸጋነትህን ከደህነትህ በፊት፣ ትርፍ ጊዜህን በሥራ ከመወጠርህ በፊት፣ ሕይወትህን ከሞትህ በፊት።) ሐሰን አልበስሪ የተባሉት ሊቅ እንድህ ይሉ ነበር፡ «የአዳም ልጅ ሆይ! አንተ ቀናት እንጂ ሌላ ነገር አይደለህም። አንድ ቀን በጎደለ ቁጥርም የአንት ከፊል አካል ይጎድላል።»

በመሆኑም ጊዜያትንን እያመቻች በያንዳንዱ ክፍለ ጊዜ መጠቀምና በሕይወታችን ያሉ የቅጽበቶችን ሁሉ አጋጣሚዎች ሥራ ላይ ማዋል ይኖርብናል። ምክንያቱም ንቃት ንቃትን፣ ስንፍናም ስንፍናን ያስከትላል እንድሁም ጥቂት ከትቂት ጋር ብዙ ይሆናልና። የሰው ልጅ ሕይወት በአጠቃላይ መልኩና አወቃቀሩ ሲታይ የተለያዩ የዘመናት ክፍሎች ከምችት እንጂ ሌላ ነገር አይደለም።

የሚከተለውን ግጥም የደረሰው ደራሲ እጅግን የሚደነቅ ነው።

የአንድ ሰው የልብ ትርታ ለሱ እንድህ ይለዋል
ሕይወት ደቂቃዎችና ሴኮንዶች እንጅ ሌላ ነገር አይደለም

ይሁንና እዚህ ላይ ልናረጋግጠው የምንፈልገው ነገር አለ። እሱም የአንድ ሰው እውነተኛ እድሜና ሕይወት የሚገመተው ምን ያህል ዘመን ኖሯል የሚለውን ወደጎን በመተው በሚያፈራውና ትቶት በሚያልፈው

(4)

የእውቀትና የአስተሳሰብ ቅርስ ወይም በሚያስገኘው ሳንሳዊ፣ ሪዮት ዓለማዊና ተሞክሯዊ ውጤትና በሁሉም ዘርፍ በሚያበረክተው ማህበራዊ አገልግሎት መሆኑን ነው።

አንድ የግጥም ደራሲ እንድህ ይላል፡

የአንድ ወጣት እድሜ የጊዜው ርዘመት ሳይሆን ትውስታው ነው ሞቱም የቀኑ መቅረብ ሳይሆን ውርደቱ ነው።

ትውስታህን በምትሰራው መልካም ስራ ሕያው አድርግ

በሱም በዚህች ዓለም ሁለት ሕይወቶችን በአንድ ላይ ትኖራለህ።

የእድሜ በረከት የሚገኘው በአንድ ሰው እድሜ መርዘም ብቻ ሳይሆን በሚያፈራው ደግ ነግር መጠን ወይም በሕይወቱ ዘመን ለሃይማኖቱ፣ ለኑሮው ወይም ለወገኖቹ ኑሮ በሚያበረክተው አገልግሎት ነው። ከሰዎች እጅግ ደጉ እድሜው የረዘመና ሥራው ያማረ ሲሆን እጅግ መጥፎው ደግሞ እድሜው የረዘመና ሥራው የከፋ ሰው ነው። ከሰዎች አጅግ መልካሙ ለሰዎች ያለው ጥቅም በጣም ከፍተኛ የሆነው ሰው ነው። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ከሰዎች በጣም ደጉ የትኛው ነው የሚል ጥያቄ በተጠየቁ ጊዜ (እድሜው የረዘመና ሥራው ያማረው ነው) በማለት መልስ ሰጥተዋል። ከዚያም እጅግ መጥፎውን የሚል ጥያቄ ተጠየቁ። እርሳቸውም (እድሜው የረዘመና ሥራው መጥፎ የሆነ ሰው ነው) በማለት መለሱ። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (ከሰዎች አላህ ዘንድ እጅግ ተወዳጁ ለሰዎች በጣም ጠቃሚ የሆነ ሰው ነው)።

ምስጋና ሁሉ ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። የእዝነት መሀረትና ሰላም የነብያትና የመልክተኞች መደምደሚያ በሆኑት በሰይዳችን ሙሐመድ (ሶ.ዐ.ወ.) በቤተሰቦቻቸውና በመላ ባልደረቦቻቸው ይውረድ።

(5)

የእስልምና መመሪያዎች የጊዜያትን መልካም አጋጣሚ በሚገባ እንድንጠቀምበት ይገፋፋናል። ይህን መልካም አጋጣሚ በችሊታ ከማሳለፍና ጊዜን በከንቱ ከማጥፋትም አስጠንቅቀውናል። አላህ (ሱ.ወ.) አንድህ ይላል፡

وَالْإِنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَّ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ * وَلَن يُؤَخَّرَ اللَّهُ نَفْسًا فَلَمَّا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

(አንዳችሁንም ሞት ሳይመጣውና ጌታዬ ሆይ! እንድንመጸውትና ከደጋጎቼም ሰዎች እንድኾን ወደ ጥቂት ጊዜ ብታቆዩኝ ኖሮ እመኛለሁ ከማለቱ በፊት ከሰጠናችሁ ሲሳይ ለግሱ። ማንኛይቱም ነፍስ የሞት ጊዜዋ በመጣበት ጊዜ አላህ በፍጹም አያቆያትም። አላህም በምትሠሩት ሁሉ ውስጠ ዐዋቂ ነው።)

ነብያችን (ሱ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (ሁለት ተድላዎች ብዙ ሰዎች በነሱ ምክንያት ይከስሩባቸዋል፤ ጤንነትና ትርፍ ጊዜ)። እንድሁም በሌላ ሐዲስ እንድህ ይላሉ፡ (በትንሳኤ ቀን ስለ አራት ነገሮች እስኪጠየቅ ድረስ የማንኛውም ባሪያ አግር ከሒሳብ ቦታ ንቅንቅ አትልም። ስለ እድሜው በምን እንዳጠፋው፤ ሰለወጣትነቱ በምን እንዳሳለፈው፤ ስለገንዘቡ ከየት እንዳገኘውና በምን እንዳጠፋው፤ ስለእውቀቱ ምን እንደሰራበት)።

አሁንም በሌላ ሐዲስ እንድህ ብለዋል፡ (ምጽዋትመስጠት የማትችሉበት ጊዜ ከመምጣቱ በፊት ምጽዋት ስጡ)።

አንዳንድ ሰዎች ጊዜ ይሰርቃቸዋል። ጊዜ ባይሰርቃቸውም እንኳ ራሳቸው ጊዜን ለመግደል ይሞክራሉ። ምክንያቱም አሰልችና ገዳይ በሆነ ትርፍ ጊዜ ውስጥ ስለሚኖሩ ነው። አነሱ ለሃይማኖታቸው ጉዳይም ይሁን ለሕይወታቸው ሁኔታ ደንታ አይሰጡም። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) አብደላህ ቢን መስኡድ የተባሉት የነብያችን ባልደረባ እንድህ ይላሉ፡ «እኔ በመጭው ዓለም ወይም በዚህች አለም ሥራ ላይ

(6)

የማይታትር ሥራ ፈትን ሰው ማየት እጠላለሁ።። የሚከተለውን ግጥም የደረሰው ደራሲ እጅጉን ይደነቃል፡

ጊዜ እሱን ለመጠበቅ ከምታተኩርበት ነገር ሁሉ እጅግ ድንቁ ነገር ነው ሆኖም በቀላሉ የምታጠፋው ነገር ሆኖ ይታየኛል።።

እኛ በአሁኑ ወቅት ለኛ፣ ለማህበረሰባችንና ለሀገራችን ጠቃሚ የሆኑ ነገሮችን በማከናወን ጊዜያችንን ማሰለፍ እጅግ ያስፈልገናል።። በዚህም ስኬትን፣ ብልጽግናን፣ በዚህች አለምና በመጭው ዓለምም ደስታን መረጋገጥ እንችላለን።።

ጌታችን ሆይ በጊዜያችንና በእድሜያችን በረከትን ለግሰን።። አሚን።።